

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (kahdeksas jaosto)

30 päivänä huhtikuuta 2019 *

Kumoamiskanne – Maataloustukirahasto ja maaseuturahasto – Komission täytäntöönpanopäätös –
Tiedoksianto adressaatille – Päätöksen julkaiseminen Euroopan unionin virallisessa lehdessä –
Kanteen nostamisen määräaika – Alkamisajankohta – Kanteen nostaminen liian myöhään –
Tutkimatta jättäminen

Asiassa T-530/18,

Romania, asiamiehinään C.-R. Canțăr, E. Gane, C.-M. Florescu ja O.-C. Ichim,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään J. Aquilina ja L. Radu Bouyon,

vastaajana,

jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta vaatimuksesta, jonka mukaan Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavien jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä Euroopan unionin rahoituksen ulkopuolelle 13.6.2018 annettu komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/873 (EUVL 2018, L 152, s. 29) pitäisi kumota osittain eli siltä osin kuin siinä jätetään Romanian tietyt menot rahoituksen ulkopuolelle,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. M. Collins sekä tuomarit M. Kancheva (esittelevä tuomari) ja G. De Baere,

kirjaaja: E. Coulon,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: romanian.

määräyksen

Asian tausta

- 1 Euroopan komissio antoi 13.6.2018 täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2018/873 Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavien jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä Euroopan unionin rahoituksen ulkopuolelle (EUVL 2018, L 152, s. 29; jäljempänä riidanalainen päätös). Komissio sovelsi riidanalaisella päätöksellä Romaniaan oikaisuja, joiden yhteismäärä oli 90 133 370,64 euroa ja jotka koskivat erityisesti alatoimenpidettä 1a yhdennettyyn järjestelmään (IACS) kuuluvissa toimenpiteissä ”Maaseudun kehittäminen, maaseuturahasto” varainhoitovuosien 2015 ja 2016 osalta ja alatoimenpiteitä 3a, 5a, 3b ja 4b muissa kuin pinta-alaperusteisissa toimenpiteissä ”Maaseudun kehittäminen, maaseuturahasto, toimintalinja 2” varainhoitovuosien 2014 osalta.
- 2 Riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Liitteessä esitetyt, jäsenvaltioiden nimeämien maksajavirastojen maataloustukirahastolle tai maaseuturahastolle ilmoittamiin menoihin liittyvät määrät jätetään unionin rahoituksen ulkopuolelle.”
- 3 Riidanalaisen päätöksen 2 artiklassa määrätään muun muassa seuraavaa:

”Tämä päätös on osoitettu – – Romanianle – –”
- 4 Riidanalainen päätös annettiin 14.6.2018 tiedoksi Romanian pysyväle edustustolle Euroopan unionissa numerolla C(2018) 3826.
- 5 Riidanalainen päätös julkaistiin 15.6.2018 Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Asian käsittelyn vaiheet ja asianosaisten vaatimukset

- 6 Romania nosti nyt käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 7.9.2018 toimittamallaan kannekirjelmällä.
- 7 Komissio teki unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 12.10.2018 jätetyllä erillisellä hakemuksella oikeudenkäyntiväitteen unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 130 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 8 Romania esitti 26.11.2018 huomautuksensa komission tekemästä oikeudenkäyntiväitteestä.
- 9 Unionin yleinen tuomioistuin pyysi 24.1.2019 prosessinjohtotoimena komissiolta tietoja riidanalaisen päätöksen tiedoksi annetun tekstin ja julkaistun tekstin välisistä mahdollisista eroista.
- 10 Komissio vastasi unionin yleisen tuomioistuimen pyyntöön 4.2.2019 päivätyllä kirjelmällä, jolla se toimitti pyydetyt tiedot.
- 11 Romania vaatii kannekirjelmässään, että unionin yleinen tuomioistuin
 - kumoaa riidanalaisen päätöksen osittain
 - kokonaan siltä osin kuin se koskee alatoimenpidettä 1a (13 184 846,61 euron summa, joka liittyy varainhoitovuosiin 2015 ja 2016)

- kokonaan siltä osin kuin se koskee alatoimenpiteitä 3a, 5a, 3b ja 4b (45 532 000,96 euron summa, joka liittyy varainhoitovuosiin 2014, 2015 ja 2016) ja, toissijaisesti, osittain päivämäärää 19.9.2015 edeltävän ajanjakson osalta (21 315 857,50 euron summa)
 - velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 12 Komissio vaatii oikeudenkäyntiväitteessään, että unionin yleinen tuomioistuin
- jättää kanteen tutkimatta tai hylkää sen
 - velvoittaa Romanian korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 13 Romania toistaa vaatimuksensa oikeudenkäyntiväitettä koskevissa huomautuksissaan ja vaatii lisäksi unionin yleistä tuomioistuinta ottamaan kanteen tutkittavaksi.

Oikeudellinen arviointi

- 14 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 130 artiklan 1 kohdan mukaan unionin yleinen tuomioistuin voi vastaajan pyynnöstä ratkaista tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä koskevan väitteen pääasian käsittelyä aloittamatta.
- 15 Tässä tapauksessa unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että sillä on asiakirjojen perusteella riittävät tiedot, ja päättää ratkaista asian menettelyä jatkamatta.
- 16 Komissio esittää oikeudenkäyntiväitteen tueksi, että kanne on nostettu liian myöhään eli 7.9.2018. Koska riidanalainen päätös on annettu tiedoksi Romanian pysyvälle edustustolle 14.6.2018, kanteen nostamisen määräaika päättyi sen mielestä 24.8.2018.
- 17 Romania katsoo oikeudenkäyntiväitteestä esittämissään huomautuksissa kanteen tutkimisedellytysten täyttyvän.
- 18 Romania väittää ensinnäkin, että SEUT 263 artiklan kuudetta kohtaa ei voida tulkita siten, että alkamisajankohtana Euroopan unionin päätöstä koskevan kumoamiskanteen nostamisen kahden kuukauden määräajalle olisi automaattisesti ja yleisesti ajankohta, jona kyseinen toimi tulee voimaan tai sen oikeusvaikutukset alkavat, koska SEUT 297 artikla on esteenä tällaiselle päätelmälle.
- 19 Romania väittää toiseksi, että päätöksen, joka on annettava tiedoksi mutta joka päätöksen tekijän kauan sitten omaksuman vakiintuneen käytännön mukaan julkaistaan myös virallisessa lehdessä, kumoamista koskevan kanteen nostamisen kahden kuukauden määräajan alkamisajankohdan on poikkeuksetta oltava tämän päätöksen julkaisemisajankohta.
- 20 Romania esittää kolmanneksi, että tämä ratkaisu on erityisen välttämätön, kun otetaan huomioon konkreettiset olosuhteet, joissa riidanalainen päätös annettiin tiedoksi Romanian viranomaisille ja julkaistiin. Tässä tapauksessa oikeudellista epävarmuutta, joka johtui siitä, että riidanalaista päätöstä ei ainoastaan annettu tiedoksi vaan se myös julkaistiin, korostavat komission Romanian pysyvälle edustustolle 14.6.2018 tiedoksi antaman tekstin ja virallisessa lehdessä 15.6.2018 julkaistun tekstin välisiä eroja, jotka sen mielestä osoittavat, että tiedoksi annettu teksti oli ainakin puutteellinen.
- 21 Romania arvioi lopuksi, että koska tiedoksi annettu teksti oli puutteellinen, tiedoksiantomenettelyn sääntöjenmukaisuus on vaarantunut. Käytännössä ajankohta, josta lähtien sillä on ollut riidanalaisen päätöksen sisältö sekä sen perustelut riittävän selvästi ja täsmällisesti tiedossa, on ajankohta, jona se julkaistiin täydellisenä. Näin ollen kanteen nostamisen kahden kuukauden määräaika on alkanut kulua

päivämäärästä, jona riidanalainen päätös julkaistiin virallisessa lehdessä eli 15.6.2018, mitä määräaika on pidennettävä työjärjestyksen 59 artiklan nojalla 14 päivällä ja työjärjestyksen 60 artiklan nojalla 10 päivällä pitkien etäisyyksien vuoksi.

- 22 Tässä yhteydessä on yhtäältä muistutettava, että SEUT 263 artiklan kuudennen kohdan nojalla kumoamiskanne on pantava vireille ”kahden kuukauden kuluessa säädöksen julkaisemisesta tai siitä, kun se on annettu kantajalle tiedoksi, taikka jollei säädöstä ole julkaistu tai annettu tiedoksi, kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kantaja on saanut siitä tiedon”.
- 23 Lisäksi työjärjestyksen 60 artiklan nojalla oikeudenkäynnissä noudatettavia määräaikoja pidennetään pitkien etäisyyksien vuoksi kymmenellä päivällä.
- 24 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 263 artiklan mukaiset kanteen nostamista koskevat määräajat kuuluvat oikeusjärjestyksen perusteisiin (ordre public) eivätkä asianosaiset tai tuomioistuim voi määrätä niistä (tuomio 23.1.1997, Coen, C-246/95, EU:C:1997:33, 21 kohta; määräys 19.4.2016, Portugali v. komissio, T-550/15, ei julkaistu, EU:T:2016:237, 22 kohta ja määräys 19.4.2016, Portugali v. komissio, T-551/15, ei julkaistu, EU:T:2016:238, 22 kohta).
- 25 Kanteen nostamiseen sovellettavia määräaikoja koskevan unionin säännösten tavoitteena on, että oikeusvarmuuden periaate ja tarve välttää kaikenlaista syrjintää tai mielivaltaista kohtelua lainkäytössä toteutuu (ks. vastaavasti määräys 16.11.2010, Internationale Fruchthandels-Gesellschaft Weichert v. komissio, C-73/10 P, EU:C:2010:684, 52 kohta; määräys 18.12.2012, Saksa v. komissio, T-205/11, ei julkaistu, EU:T:2012:704, 40 kohta ja määräys 19.4.2016, Portugali v. komissio, T-550/15, ei julkaistu, EU:T:2016:237, 23 kohta).
- 26 Toisaalta on muistettava, että SEUT 263 artiklan kuudennen kohdan nojalla tiedoksianto on toimenpide, jolla yksittäisen toimen, kuten SEUT 297 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan nojalla tehdyn päätöksen laatija antaa sen tiedoksi adressaateille ja antaa niille siten mahdollisuuden tutustua sen sisältöön ja perusteluihin (määräys 2.10.2014, Page Protective Services v. SEAE, C-501/13 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2259, 30 kohta; määräys 18.12.2012, Unkari v. komissio, T-320/11, ei julkaistu, EU:T:2012:705, 19 kohta oikeustapausviittauksineen, ja määräys 19.4.2016, Portugali v. komissio, T-550/15, ei julkaistu, EU:T:2016:237, 24 kohta).
- 27 Lisäksi SEUT 297 artiklan 2 kohdan kolmannelta alakohdasta ilmenee, että toimista, jotka on julkaistava virallisessa lehdessä, poiketen muun muassa päätökset, joille on osoitettu vastaanottaja, on annettava tiedoksi niille, joille ne on osoitettu, ja ne tulevat voimaan, kun ne on annettu tiedoksi (tuomio 17.5.2017, Portugali v. komissio, C-337/16 P, EU:C:2017:381, 35 kohta; määräys 18.12.2012, Unkari v. komissio, T-320/11, ei julkaistu, EU:T:2012:705, 20 kohta ja määräys 19.4.2016, Portugali v. komissio, T-550/15, ei julkaistu, EU:T:2016:237, 25 kohta).
- 28 Kun SEUT 263 artiklan kuudetta kohtaa ja SEUT 297 artiklan 2 kohdan kolmatta alakohtaa luetaan yhdessä, niistä seuraa, että kumoamiskanteiden osalta kanteen nostamisen määräajan alkamisajankohdan määrittämiseksi huomioon otettava päivä on toimen julkaisemispäivä silloin, kun tästä toimen voimaantulon edellytyksenä olevasta julkaisemisesta määrätään tässä perussopimuksessa, ja muissa SEUT 297 artiklan 2 kohdan kolmannessa alakohdassa mainituissa tapauksissa – joihin lukeutuvat päätökset, joille on osoitettu vastaanottaja – tiedoksiantamispäivä (tuomio 17.5.2017, Portugali v. komissio, C-337/16 P, EU:C:2017:381, 36 kohta).
- 29 Unionin tuomioistuin on pysyttänyt tämän tulkinnan SEUT 263 artiklan kuudennesta kohdasta todetessaan, että kun kyse on toimesta, jolle on osoitettu vastaanottajat, ainoastaan toimen vastaanottajille tiedoksiannettu teksti on todistusvoimainen vaikka tämä toimi olisi myös julkaistu virallisessa lehdessä (tuomio 13.7.1966, Consten ja Grundig v. komissio, 56/64 ja 58/64, EU:C:1966:41, s. 491 ja tuomio 17.5.2017, Portugali v. komissio, C-337/16 P, EU:C:2017:381, 37 kohta).

- 30 Tässä tapauksessa riidanalaisessa päätöksessä osoitetaan Romania nimenomaisesti vastaanottajaksi, kuten sen 2 artiklasta ilmenee, ja päätös on annettu tiedoksi Romanian pysyvälle edustustolle 14.6.2018. Romania ei myöskään kiistä sitä, että riidanalainen päätös on osoitettu sille, eikä sitä, että se on saanut sen tiedoksi 14.6.2018.
- 31 Näin ollen SEUT 297 artiklan 2 kohdan kolmannen alakohdan nojalla on katsottava, että koska riidanalainen päätös on yksittäistapausta koskeva toimi, joka on osoitettu Romanian pysyvälle edustustolle, se on tullut voimaan Romanian osalta silloin, kun se annettiin tiedoksi 14.6.2018. Tämän tiedoksiannon perusteella Romania pystyi tutustumaan tämän päätöksen sisältöön sekä sen perusteluihin.
- 32 On siis katsottava, että riidanalaisesta päätöksestä nostettavan kanteen määräaika on alkanut kulua siitä, kun se annettiin tiedoksi Romanian pysyvälle edustustolle, eikä sen julkaisemisesta virallisessa lehdessä.
- 33 Työjärjestyksen 59 artikla ei ole myöskään sovellettavissa tässä tapauksessa, koska sitä sovelletaan vain silloin, jos toimielimen päätöstä koskevan kanteen nostamisen määräaika alkaa kulua tämän päätöksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä.
- 34 Romanian perusteluilla ei voida heikentää tätä päätelmää.
- 35 Romania vetoaa lähinnä siihen, että kanteen nostamisen määräajan alkamisajankohta on tässä tapauksessa riidanalaisen päätöksen julkaiseminen virallisessa lehdessä eikä sen tiedoksianto. Tämä johtuu sen mielestä ensinnäkin siitä, että yhtäältä toimielimen päätöstä koskevan kumoamiskanteen nostamisen määräajan alkamisajankohtaa koskeva peruste ja toisaalta tämän toimen voimaantuloajankohta eivät ole yhteydessä toisiinsa, ja toiseksi epätyypillisestä tilanteesta, jonka aiheuttaa komission vakiintunut menettelytapa julkaista tällaiset päätökset, vaikka se antaa ne tiedoksi adressaateille, sekä kolmanneksi kyseisen päätöksen tiedoksi annetun tekstin ja julkaistun tekstin välisistä eroista.
- 36 Romania väittää ensinnäkin oikeuskäytännöstä ilmenevän, että voimaantuloajankohta tai oikeusvaikutusten alkamisajankohta ei ole automaattisesti ja ehdottomasti kumoamiskanteen nostamisen kahden kuukauden määräajan alkamisajankohta ja että kanneoikeuden käyttämisen kannalta merkityksellinen on tehtävä, joka koskee unionin toimen sisällön tehokasta ilmoittamista. Koska toimielimen päätöksen kumoamiseksi nostettavan kanteen määräajan alkamisajankohta ja tämän päätöksen voimaantuloajankohta eivät ole yhteydessä toisiinsa, riidanalaisesta päätöstä koskevan kanteen nostamisen määräajan alkamisajankohta voisi olla ajankohta, jona se on myöhemmin julkaistu virallisessa lehdessä, vaikka se olisi jo tullut voimaan ja sen vaikutukset Romaniaan olisivat alkaneet.
- 37 Tässä yhteydessä on huomautettava, että Romanian perustelut perustuvat siihen, että se sekoittaa keskenään SEUT 263 artiklassa tarkoitetut kumoamiskanteen tutkimisedellytykset ja tällaisella kanteella riitautetun toimen pätevyyteen liittyvät edellytykset (ks. vastaavasti määräys 11.12.2006, MMT v. komissio, T-392/05, ei julkaistu, EU:T:2006:382, 33 kohta). Näillä perusteluilla ei siis voida kyseenalaistaa riidanalaisen päätöksen tiedoksiannon merkitystä kanteen nostamisen määräajan alkamisajankohtana.
- 38 Romanian perustelut osoittautuvat lisäksi tehottomiksi siitä syystä, että niissä mainitaan useita oikeuskäytännön tapauksia, joissa kanteen nostamisen määräajan alkamisajankohtana oli kyllä julkaiseminen, mutta tämä johtui vain siitä, että riidanalaisesta toimea ei ollut annettu tiedoksi kantajalle. Tässä tapauksessa Romania on riidanalaisen päätöksen adressaattina saanut sen asianmukaisesti tiedoksi, ja nimenomaan tämä tiedoksianto on sen kannalta kanteen nostamisen määräajan alkamisajankohta.

- 39 Siten Romanian väitteestä, jonka mukaan yhteisöjen tuomioistuin olisi 10.3.1998 antamassaan tuomiossa Saksa v. neuvosto (C-122/95, EU:C:1998:94, 35 kohta) väittänyt, että unionin toimea koskevan kanteen nostamisen määräajan alkamisajankohta on toimen julkaisemisajankohta, vaikka tällä ei ole merkitystä tämän toimen voimaantulon kannalta, on riittävää muistuttaa, että kyseisessä asiassa riidanalainen toimi oli asetus, joka oli annettu unionin tekemän kansainvälisen sopimuksen eli sellaisen yleisesti sovellettavan toimen perusteella, joka oli osoitettu kaikille jäsenvaltioille ja jonka julkaisemisesta virallisessa lehdessä alkoi kuluu kanteen nostamisen määräaika, eikä sitä ollut annettu lainkaan tiedoksi (ks. vastaavasti määräys 4.7.2012, ICO Satellite v. komissio, T-350/09, ei julkaistu, EU:T:2012:341, 36 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin totesi kyseisessä tuomiossa, että päivä, jona säädöksestä saadaan tieto, on kanteen nostamista koskevan määräajan alkamispäivänä toissijainen säädöksen julkaisemispäivään tai sen tiedoksiantamispäivään verrattuna. Tästä ei missään tapauksessa ilmene, että tiedoksiantamista koskeva peruste olisi toissijainen julkaisemista koskevaan perusteeseen nähden.
- 40 Samoin tähän liittyvästä väitteestä, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin olisi todennut 21.11.2005 antamassaan määräyksessä Tramarin v. komissio (T-426/04, EU:T:2005:405, 49 kohta), että ”siltä osin kuin on kyse säädöksistä, jotka julkaistaan asianomaisen toimielimen vakiintuneen käytännön mukaan – –, kanteen nostamisen määräaika alkaa kuluu julkaisemispäivästä”, on riittävää korostaa, että kyseisessä asiassa tiedoksi annetun päätöksen adressaattina ei ollut kantaja vaan kolmas henkilö, jota asia koski. Tässä tapauksessa riidanalainen päätös on annettu asianmukaisesti tiedoksi Romanian, jolle riidanalainen päätös on osoitettu.
- 41 Lisäksi viittauksesta 23.4.2013 annettuun tuomioon Gbagbo ym. v. neuvosto (C-478/11 P–C-482/11 P, EU:C:2013:258, 58 ja 59 kohta) on riittävää korostaa, että unionin tuomioistuin on todennut siinä, että SEUT 263 artiklan kuudetta kohtaa ei sovellettaisi johdonmukaisesti, jos näiden ulkopolitiikkaan ja yhteiseen turvallisuuteen liittyvien säännösten perusteella toteutettujen toimien liitteissä lueteltujen luonnollisten henkilöiden ja yhteisöjen osalta kumoamiskanteen nostamisen määräaika alkaisi kuluu kyseisen toimen julkaisemispäivänä eikä päivänä, jona se on annettu heille tiedoksi. Tästä seuraa unionin tuomioistuimen mukaan, että vaikka riidanalaisen toimien kaltaisten toimien voimaantulo riippuu niiden julkaisemisesta, niistä SEUT 263 artiklan neljännen kohdan nojalla nostettavan kumoamiskanteen nostamisen määräaika alkaa kuluu kunkin tällaisen henkilön ja yhteisön osalta pakollisen tiedoksiantamisen päivästä. Tästä tuomiosta ilmenee nimenomaisesti, että kanteen nostamisen määräajan alkamisajankohtaan on sovellettava tiedoksiantamista tai yksittäistä ilmoitusta koskevaa perustetta silloinkin, jos julkaisemista koskeva peruste määrittää kyseisen toimen voimaantulon. Tämä oikeuskäytäntö ei voi siis missään tapauksessa tukea Romanian näkemystä, jonka mukaan kanteen nostamisen määräajan alkamisajankohtana olisi julkaiseminen, koska siinä päinvastoin hylätään se virallisesti siinäkin tapauksessa, että julkaiseminen määrittäisi kyseisen toimen voimaantulon ja sen oikeusvaikutusten alkamisen.
- 42 Romania vetoaa toiseksi komission pitkäaikaiseen vakiintuneeseen käytäntöön julkaista virallisessa lehdessä päätöksensä, joilla Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavia tiettyjä menoja jätetään unionin rahoituksen ulkopuolelle, vaikka se antaa päätöksen tiedoksi adressaateille. Tällaisessa epätyypillisessä tilanteessa, jossa yksittäistapausta koskeva toimi myös julkaistaan, tapa, jolla adressaattit tutustuvat toimen sisältöön sekä sen perusteluihin, jotta ne kykenevät käyttämään kanneoikeuttaan SEUT 263 artiklan kuudennen kohdan mukaisessa kahden kuukauden määräajassa, voisi olla julkaiseminen eikä tiedoksianto. Kun siis päätös saatetaan adressaatin tietoon kahdella tavalla, tässä tapauksessa julkaisemalla ja tiedoksiannolla, oikeusvarmuuden periaate ja oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan edellyttävät, että kumoamiskanteen nostamista koskevan kahden kuukauden määräajan alkamisajankohta on päätöksen julkaisemispäivä eikä sen tiedoksiantopäivä.
- 43 Tässä yhteydessä on heti aluksi muistutettava siitä, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korosti 15.9.1998 antamassaan tuomiossa BP Chemicals v. komissio (T-11/95, EU:T:1998:199, 48–51 kohta), että oli olemassa komission vakiintunut käytäntö julkaista kyseisen

tuomion kohteena olevan kaltaiset päätökset eli valtiontukia koskeva päätös, ja arvioi, että kantaja saattoi perustellusti uskoa, että riidanalainen päätös julkaistaisiin virallisessa lehdessä. Vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoikin lähinnä, että kyseisestä päätöksestä nostettavan kanteen määräaika oli alkanut kulua tästä julkaisemisesta, se kuitenkin täsmensi, että tilanne oli tällainen, jos, ja ainoastaan jos, riidanalaista päätöstä ei ollut annettu aikaisemmin tiedoksi kantajalle. Näin ollen kyseisestä tuomiosta ilmenee, että vaikka oletettaisiin, että on olemassa komission vakiintunut käytäntö julkaista nyt käsiteltävän asian kohteena olevan kaltaiset päätökset, joilla jätetään menoja unionin maatalousrahastojen rahoituksen ulkopuolelle, kanteen nostamisen määräaika laskettaessa on otettava huomioon kyseisen päätöksen tiedoksiantaminen tämän päätöksen adressaateina oleville jäsenvaltioille eikä sen julkaisemista virallisessa lehdessä, jos julkaiseminen on tapahtunut jälkikäteen (ks. vastaavasti määräys 23.11.2015, Slovenia v. komissio, T-118/15, ei julkaistu, EU:T:2015:912, 27 ja 28 kohta ja määräys 19.4.2016, Portugali v. komissio, T-550/15, ei julkaistu, EU:T:2016:237, 35 ja 36 kohta). Tässä tapauksessa on kiistatonta, että riidanalainen päätös on annettu tiedoksi Romanianlelle ennen sen julkaisemista.

- 44 Romania ei voi myöskään pätevästi väittää, että komissio olisi luonut adressaateissa näissä olosuhteissa perustellun odotuksen siitä, että se julkaisisi tällaiset päätökset aina virallisessa lehdessä, ja että tästä aiheutuisi seuraukset, joita normaalisti seuraa sellaisten toimien julkaisemisesta, joiden osalta unionin oikeudessa säädetään julkaisemisvelvollisuudesta. Se ei näet esitä mitään tietoja, joiden perusteella voitaisiin väittää komission antaneen sille tällaisia täsmällisiä vakuutteluita (ks. vastaavasti tuomio 16.12.2010, Kahla Thüringen Porzellan v. komissio, C-537/08 P, EU:C:2010:769, 63 kohta oikeustapausräittauksineen; määräys 23.11.2015, Slovenia v. komissio, T-118/15, ei julkaistu, EU:T:2015:912, 28 kohta ja määräys 19.4.2016, Portugali v. komissio, T-550/15, ei julkaistu, EU:T:2016:237, 37 kohta).
- 45 Lisäksi väitteestä, jonka mukaan tällainen tulkinta SEUT 263 artiklasta olisi oikeusvarmuuden periaatteen ja tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden vastainen, on riittävä muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tämä tulkinta on täysin oikaisuvaatimuksia ja kanteita koskevien määräaikojen tarkoituksen mukainen, sillä niillä pyritään turvaamaan oikeusvarmuus mutta samalla välttämään se, että oikeusvaikutuksia tuottavia unionin toimia riitautettaisiin loputtomiin (tuomio 7.7.1971, Müllers v. CES, 79/70, EU:C:1971:79, 18 kohta; tuomio 17.2.1972, Richez-Parise v. komissio, 40/71, EU:C:1972:9, 6 kohta ja tuomio 12.7.1984, Moussis v. komissio, 227/83, EU:C:1984:276, 12 kohta), ja ne vastaavat vaatimusta siitä, että oikeudenhoidossa on vältettävä kaikkea syrjintää ja mielivaltaista kohtelua (tuomio 4.2.1987, Cladakis v. komissio, 276/85, EU:C:1987:57, 11 kohta; tuomio 29.6.2000, Politi v. Euroopan koulutussäätiö, C-154/99 P, EU:C:2000:354, 15 kohta ja tuomio 5.3.2008, Combescot v. komissio, T-414/06 P, EU:T:2008:58, 43 kohta).
- 46 Lisäksi tähän liittyvästä väitteestä, jonka mukaan unionin tuomioistuin olisi todennut 19.12.2012 antamassaan tuomiossa Leno Merken (C-149/11, EU:C:2012:816, 39 kohta), että silloin kun säännöksen sanamuoto ei ole selkeä, on otettava huomioon tämän säännöksen asiayhteys sekä kyseisellä säännöstellä luotu järjestelmä ja sillä tavoitellut päämäärät, on riittävä muistuttaa, että on kiistatonta, että SEUT 263 artiklan sanamuoto, luettuna erikseen tai yhdessä SEUT 297 artiklan kanssa, ei anna aihetta minkäänlaiseen epävarmuuteen (ks. vastaavasti määräys 23.11.2015, Slovenia v. komissio, T-118/15, ei julkaistu, EU:T:2015:912, 31 kohta ja määräys 19.4.2016, Portugali v. komissio, T-550/15, ei julkaistu, EU:T:2016:237, 33 kohta).
- 47 Lopuksi on todettava, että nimenomaan sillä, että otetaan käyttöön vain yksi tiedoksiantamista koskeva peruste, jota pidetään päätöksistä, joille on osoitettu vastaanottaja, nostettavien kumoamiskanteiden määräajan alkamisajankohtana, taataan oikeusvarmuus ja tehokas oikeussuoja, toisin kuin Romanian puoltaman kaltaisella yhdistetyllä ratkaisulla, jonka mukaan päätöksen adressaatin, joka on saanut päätöksen asianmukaisesti tiedoksi, pitäisi vielä tiedustella sen mahdollista ja, koska se ei ole pakollista, epävarmaa julkaisemista virallisessa lehdessä.

- 48 Romania väittää kolmanneksi lähinnä, että kanteen nostamisen määräajan pitäisi alkaa riidanalaisen päätöksen täysimääräisestä eikä puutteellisesta tiedoksiantamisesta. Sen mielestä siitä, että 14.6.2018 tiedoksi annetun ja 15.6.2018 julkaistun riidanalaisen päätöksen tekstien välillä on eroja, seuraa, että Romanian pysyväle edustukselle kohdistettu tiedoksianto oli puutteellinen, eikä se ollut kyennyt sen perusteella tutustumaan päätöksen sisältöön. Se vetoaa tässä yhteydessä aluksi eroihin muita jäsenvaltioita koskevissa määräyksissä. Tämän jälkeen se vetoaa Romaniaa koskevien määräysten osalta siihen, että budjettikohdissa 6701 ja 6711 viidennessä sarakkeessa annetut tiedot, jotka vastasivat toimenpidettä "Todentaminen" ja jotka koskivat varainhoitovuosia 2015 ja 2014, olivat puutteellisia perustelujen "maaseuturahasto, muu kuin IACS-järjestelmä" ja "maaseuturahasto, IACS-järjestelmä" osalta, sillä tiedoksi annetussa versiossa mainitaan vain moniselitteisesti "määrä" ("sumä" Romanian kielellä). Sen mielestä nämä erot koskevat olennaisia seikkoja, kuten toimenpiteitä, perusteluja ja oikaisujen tyyppiä, ja vaikuttavat suoraan kumoamiskanteen nostamista koskevaan päätökseen ja tämän kannekirjelmän laatimistapaan. Se esittää lisäksi, että tietyt erot koskevat nimenomaan sanamuodon "arvioitu määrä" käyttöä, joka riitautetaan kannekirjelmässä.
- 49 Tässä yhteydessä on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan päätös on annettu asianmukaisesti tiedoksi silloin, kun se on toimitettu adressaatilleen ja kun tälle on annettu tilaisuus tutustua siihen. Viimeksi mainitun edellytyksen unionin tuomioistuin on arvioinut täyttyvän silloin, jos adressaatilla on ollut tilaisuus tutustua kyseisen päätöksen sisältöön ja sen perusteena oleviin perusteluihin (ks. tuomio 17.5.2017, Portugali v. komissio, C-337/16 P, EU:C:2017:381, 47 ja 48 kohta ja tuomio 21.3.2019 Eco-Bat Technologies ym. v. komissio, C-312/18 P, ei julkaistu, EU:C:2019:235, 25 ja 26 kohta).
- 50 Tästä seuraa, että myöskään täysin muodollinen virhe tai laiminlyönti, joka, vaikka se ei olisi pelkästään muodollinenkaan, ei estä tiedoksi annetun päätöksen adressaattia tutustumasta sen sisältöön ja perusteluihin, ei vaikuta SEUT 263 artiklan kuudennen kohdan mukaisten kanteen nostamisen määräaikojen soveltamiseen (ks. vastaavasti tuomio 17.5.2017, Portugali v. komissio, C-337/16 P, EU:C:2017:381, 48–50 kohta ja tuomio 21.3.2019 Eco-Bat Technologies ym. v. komissio, C-312/18 P, ei julkaistu, EU:C:2019:235, 27 kohta).
- 51 Tässä tapauksessa on aluksi hylättävä väite, jonka mukaan muita jäsenvaltioita koskevissa säännöksissä olisi mahdollisesti eroja, koska sillä ei missään tapauksessa ole merkitystä, ja väite on tehoton Romanian nostaman kanteen kannalta (ks. vastaavasti määräys 19.4.2016, Portugali v. komissio, T-550/15, ei julkaistu, EU:T:2016:237, 42 kohta).
- 52 Romaniaa koskevien määräysten osalta on tämän jälkeen kyllä korostettava, kuten komissio on esittänyt unionin yleisen tuomioistuimen kysymykseen antamassaan vastauksessa, että riidanalaisen päätöksen liitteinä olevan taulukon viidennessä sarakkeen tiedoksi annetun version ja julkaistun version välillä on vähäisiä eroja. Romanian pysyväle edustustolle tiedoksi annetussa versiossa riidanalaisen päätöksen liitteessä olevan taulukon painatuksessa oli ilmennyt ongelmia, joten sanaa "estimată" (arvioitu), jota käytettiin oikaisun tyyppin yhteydessä "sumă estimată" (arvioitu määrä), ei näkynyt, sillä se jäi taulukon solujen reunuksen ulkopuolelle tiettyjen budjettikohtien osalta, ja niissä näkyi vain sana "sumă" (määrä). Tätä ongelmaa ei ilmennyt enää myöhemmin virallisessa lehdessä julkaistussa versiossa.
- 53 On kuitenkin todettava, että tämä painatusongelma ei voi haitata liitteeseen sisältyvien tietojen ymmärrettävyyttä. On näet huomautettava, että kyseisessä viidennessä sarakkeessa voidaan mainita vain neljä oikaisun tyyppiä, eli ensinnäkin "kertaluonteinen" niiden oikaisujen osalta, joista tukeen oikeuttamattomat määrät ovat yksilöitävissä (punctuală tai calculată romanian kielellä); toiseksi "kiinteä" kiinteämääräisten oikaisujen osalta (rată forfetară romanian kielellä); kolmanneksi "arvioitu määrä" niiden oikaisujen osalta, jotka on ekstrapoloitu jonkin tunnetun määrän perusteella (sumă estimată romanian kielellä), ja neljänneksi "ekstrapoloitu" niiden oikaisujen osalta, jotka on ekstrapoloitu tunnetun prosenttiosuuden perusteella (extrapolate romanian kielellä). Koska näillä kolmella oikaisutyyppillä on täysin eri nimet romanian kielellä kuin sana "sumă" (määrä), se voi täysin selvästi ja yksiselitteisesti vastata vain oikaisutyyppiä "sumă estimată" (arvioitu määrä).

- 54 Komissio täsmentää lisäksi, että Romania sai lisäksi kyseiset taulukot sähköpostitse sen pääsihteeristöltä 15.6.2018. Tässä tapauksessa jo pelkkä sähköpostitse toimitetun liitteen lukeminen olisi riittänyt näiden erojen selvittämiseen.
- 55 Siltä osin kuin Romania riitauttaa sanamuodon ”sumä estimată” (arvioitu määrä) käyttämisen, on lisäksi korostettava samoin kuin komissio on esittänyt unionin yleisen tuomioistuimen kysymykseen antamassaan vastauksessa, että kaksi oikaisua on tosiasiallisesti luokiteltu virheellisesti tyyppiin ”sumä estimată” (arvioitu määrä) tyyppiin ”rată forfețară” (kiinteämääräinen) sijasta.
- 56 On kuitenkin todettava, että tämä virhe ilmeni sekä komission Romanian pysyvälle edustustolle 14.6.2018 tiedoksi antamassa tekstissä että virallisessa lehdessä 15.6.2018 julkaistussa tekstissä, joten Romania ei voi väittää, että tämä virhe olisi estänyt sitä nostamasta kannettaan säädettyssä määräajassa.
- 57 Komissio täsmentää lisäksi, että tätä vähäistä kirjoitusvirhettä ei ole tehty hallinnollisen menettelyn yhteydessä eikä yhteenvetokertomuksessa (summary report), johon riidanalaisen päätöksen perustelut sisältyvät. Tässä tapauksessa oikaisun luonteesta ei voi vallita mitään epävarmuutta.
- 58 Näin ollen on katsottava, että tällaiset tiedoksi annetun tekstin ja julkaistun tekstin väliset vähäiset erot, jotka johtuvat riidanalaisen päätöksen liitteessä olevan taulukon painatukseen liittyvästä ongelmasta, sekä vähäinen kirjoitusvirhe, joka on yhteinen näille molemmille tekstile, eivät ole voineet estää Romaniaa tutustumasta tämän päätöksen sisältöön riittävän selkeällä ja täsmällisellä tavalla, ymmärtämästä sen perusteluja ja nostamasta siitä kannetta säädettyssä määräajassa (ks. vastaavasti määräys 19.4.2016, Portugali v. komissio, T-550/15, ei julkaistu, EU:T:2016:237, 43 kohta).
- 59 On siis vahvistettava edellä 32 kohdassa esitetty päätelmä, jonka mukaan riidanalaista päätöstä koskevan kanteen nostamisen määräaika on alkanut kulua siitä, kun se on annettu tiedoksi Romanian pysyvälle edustustolle, eikä sen julkaisemisesta virallisessa lehdessä.
- 60 Näin ollen edellä esitetyn perusteella ja työjärjestyksen 58 ja 60 artiklan mukaisesti kanteen nostamisen määräaika, pitkiä etäisyyksiä koskeva määräaika mukaan lukien, päättyi keskiyöllä 24.8.2018.
- 61 Romania on kuitenkin jättänyt kannekirjelmänsä vasta 7.9.2018.
- 62 Tästä seuraa, että kanne on selvästi nostettu säädetyn määräajan päättymisen jälkeen eli näin ollen liian myöhään.
- 63 Todettakoon lopuksi, että Romania ei ole osoittanut eikä edes väittänyt, että olisi olemassa anteeksi annettava virhe taikka odottamaton tilanne tai ylivoimainen este, joiden vuoksi voitaisiin poiketa Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 45 artiklan toisen kohdan mukaisesta määräajasta, jota sovelletaan unionin yleisen tuomioistuimen oikeudenkäyntiin kyseisen perussäännön 53 artiklan nojalla.
- 64 Edellä esitetyn perusteella nyt käsiteltävä kanne on jätettävä kaikilta osin tutkimatta.

Oikeudenkäyntikulut

- 65 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 66 Koska Romania on hävinnyt asian, se vastaa omista kuluistaan, minkä lisäksi se veloitetaan korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut viimeksi mainitun vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

- 1) **Kanne jätetään tutkimatta.**
- 2) **Romania vastaa omista kuluistaan, minkä lisäksi se veloitetaan korvaamaan Euroopan komission oikeudenkäyntikulut.**

Annettiin Luxemburgissa 30 päivänä huhtikuuta 2019.

E. Coulon
kirjaaja

A. M. Collins
jaoston puheenjohtaja